

scenariusz

Co ma klimat do czekolady? Dyktando: nazwy własne i interpunkcja.

tryb
synchroniczny

język
polski

klasa
IV - VIII

40 min

Dzięki ćwiczeniu młodzież doskonali znajomość pisowni nazw własnych oraz umiejętność stosowania reguł interpunkcyjnych w zdaniach wielokrotnie złożonych. Dyktando stanowi jednocześnie zachętę do zastanowienia się nad kwestią wpływu zmiany klimatu na uprawy kakaowca – jaka przyszłość stoi przed czekoladą?

Pytanie kluczowe

Co ma klimat do
czekolady?

Cele zajęć:

- Utrwalisz pisownię nazw własnych, w tym nazw geograficznych.
- Udoskonalisz umiejętność stosowania reguł interpunkcyjnych w zdaniach wielokrotnie złożonych.
- Dowiesz się, jaki wpływ na uprawy kakaowca mają zmianę klimatu.

Materiały i narzędzia:

- materiał dla ucznia i uczennicy
- prezentacja do wyświetlania

Związek z podstawą programową:

I: 2. 2, 3, 5, 6, 11; II: 4. 1, 2 SP IV-VI

I 2. 1, 2; II: 1.6, 4. 2 SP VII-VIII

Aktywności przedstawione w scenariuszu optymalnie przeprowadzić w grupach (max. 6), można jednak też indywidualnie.

Przebieg zajęć

- 1** Przeprowadź dyktando, posługując się tekstem z materiału 1.
- 2** Przypomnij reguły dotyczące pisowni nazw własnych, a następnie zaproponuj, żeby uczniowie i uczennice samodzielnie sprawdzili swoje dyktanda – w tym celu wyświetl tekst na slajdach prezentacji.
- 3** Poproś młodzież o podzielenie się swoimi refleksjami na temat poruszonego zagadnienia. Zachęć uczniów i uczennice do udzielenia odpowiedzi na pytanie: „Co ma klimat do czekolady?”.

Materiał 1 - dyktando

Kakao, podstawowy składnik, z którego produkowana jest czekolada, powstaje z ziaren kakaowca. Kakaowiec właściwy jest gatunkiem drzewa pochodzącym z Ameryki Południowej, a dokładnie z górnej Amazonii. Obecnie uprawia się tę roślinę w pasie tropikalnym Ameryki, Azji i Afryki. Według prekolumbijskich wierzeń indiańskich, drzewo ma boskie pochodzenie, co znajduje odzwierciedlenie w jego łaćińskiej nazwie, która w tłumaczeniu oznacza „napój bogów”. Czy to możliwe, że zmiana klimatu może wkrótce doprowadzić do zmniejszenia produkcji czekolady?

Działalność człowieka nie pozostaje bez wpływu na zmianę klimatu na świecie. Globalna zmiana klimatu w różnym jednak stopniu dotknie mieszkańców i mieszkanki poszczególnych rejonów świata. Kraje afrykańskie nie emitują tak dużo gazów cieplarnianych jak na przykład kraje europejskie, ale w dużo większym stopniu doświadczają skutków tych emisji, a więc zmiany klimatu. Zanieczyszczenie środowiska i zmiana klimatu mogą sprawić, że w przyszłości zabraknie czekolady – zarówno w krajach globalnego Południa, jak i globalnej Północy.

Gdzie znajduje się Zatoka Gwinejska? Gdzie leży Ghana i Wybrzeże Kości Słoniowej? Jeśli nie wiecie, to koniecznie sprawdźcie na mapie! To właśnie tam zbiera się ziarna, dzięki którym możemy cieszyć się takimi produktami jak kakao i czekolada. Według raportu opracowanego przez Międzynarodowe Centrum Rolnictwa Tropikalnego wzrost temperatury o 2 stopnie w tamtym rejonie Afryki negatywnie wpłynie na uprawy kakaowca, ponieważ jest to bardzo delikatny krzew. Zmiany odczujemy już w 2030 roku, kiedy nastąpi spadek produkcji ziaren kakaowca.

Pozostaje pytanie: co możemy zrobić, żeby nadal cieszyć się smakiem czekolady? Po pierwsze, warto poszerzać swoją wiedzę na temat zmiany klimatu oraz sposobów przeciwdziałania jej negatywnym skutkom. Po drugie, warto angażować się w akcje obywatelskie, których celem jest na przykład zachęcanie władz do redukcji emisji dwutlenku węgla. Po trzecie, warto zainteresować się zagadnieniem sprawiedliwego handlu, na przykład wyszukując w Internecie informacji na temat kampanii Make Chocolate Fair! Lubisz czekoladę? Zatem do dzieła!

Źródła:

Tekst powstał na podstawie następujących materiałów:

http://wyborcza.pl/eko/1,113774,10384254,Co_ma_klimat_do_czekolady_.html,

http://www.ekonsument.pl/a66738_gorzki_smak_czekolady.html.

Scenariusz pochodzi z publikacji „Edukacja globalna na zajęciach języka polskiego w gimnazjum” wydanej przez Centrum Edukacji Obywatelskiej w 2015 roku w ramach projektu „W świat z klasą”. Publikacja dostępna pod adresem: http://bit.ly/WSK_Polski.

Digitalizacja w ramach projektu „W świat z klasą” w 2021 roku.

Autorka: Monika Komisarczyk

Digitalizacja: Małgorzata Pysiak, Joanna Kostrzewa

Projekt jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej.

